

ROZHODNUTÍ.

Rozhodnutí nejvyššího správního soudu ve věcech jazykového zákona.

Zájemní protokol při zabavování věci movité podle § 253 exekučního řádu, při němž byl exekut přitomen, je součástí vyřízení ve smyslu § 2 jazykového zákona.

(Nález ze dne 10. ledna 1927, č. 20.419/25.)

Ve sporech o užití jazyka při soudech a úřadech státních (§ 7 jaz. zák.) řídí se jazykové právo příslušníka jazykové menšiny podle toho, zda věc, která zavdala podnět k jazykovému sporu, vzešla v soudním okrese s kvalifikovanou jazykovou menšinou.

(Nález ze dne 2. února 1927, č. 20.696/26.)

Notářské komory jsou veřejnými korporacemi podle § 3 jazykového zákona a nelze je tedy posuzovati jako orgány republiky ve smyslu § 1 téhož zákona.

(Nález ze dne 8. dubna 1926, č. 7302.)

Příslušník menšinového jazyka nemá nároku, aby úřady Československé republiky přijaly a vyřídily jeho podání, jehož text je sepsán jak v jazyku státním, tak v jazyku menšinovém, když tu není předpokladů § 2, odst. 2. jazykového zákona ze dne 29. února 1920, č. 122 sb. z. a n.

(Nález ze dne 27. května 1926, č. 12.078/25.)

Návrh na povolení exekuce podaný u soudu s 20% jazykovou menšinou musí býti podán také v jazyku státním, jestliže exekučním soudem je soud v jehož okrese není takové minority.

(Nález z 24. června 1926, č. 13.453.)

Při doručení soudního vyřízení poštou jest označení odesílačícího je soudu na obálce součástí vyřízení a platí také o něm § 2 jazykového zákona.

(Nález ze dne 14. září 1926, č. 18.530.)

Dožádání soudu ve věci poručenské řízení obcí jest podáním podle § 3 jazykového.

Dožádání takové jest obec povinna vyříditi aspoň formálně, třeba má za to, že není povinna vyhověti dožádání soudu meritorně.

(Nález ze dne 3. prosince 1926, č. 24.612.)

Odepře-li obec, požádaná jinou obcí o doručení vyzvání řízeného na osobu, bydlící v této obci, vyzvání to doručiti z důvodů jazykových, jest toto odepření »věcí«, ve které vznikl spor o užití jazyka ve smyslu § 7 jaz. zák. Jazykové právo příslušníka jazykové menšiny v tomto sporu řídí se podle poměrů v soudním okrese, v němž leží obec doručení odepřevší.

(Nález ze dne 18. prosince 1926, č. 18.499.)

Je-li věcí, ze které vyšel jazykový spor (§ 7 jaz. zák.) nárok obce na přijetí jejího příslušníka do domovského svazku obce jiné podle zákona 25. prosince 1896, č. 222 ř. z. řídí se v jazykovém sporu jazykové právo příslušníka jazykové menšiny podle poměrů v soudním okrese, v němž leží tato jiná obec.

(Nález ze dne 18. prosince 1926, č. 18.500.)

Jazyková kvalifikace okresu podle § 2 ústavního zákona ze dne 29. února 1920, č. 122 sb. z. a n. řídí se podle

výsledku sčítání lidu, jímž se zjišťuje národnost. (§§ 3 a 20 nař. vl. ze dne 30. října 1920, č. 522 sb. z. a n.)

(Nález ze dne 7. ledna 1925, č. 109.)

Výrok státního pozemkového úřadu o právu jazykovém stranou uplatňovaném není konečným rozhodnutím podle § 5 zákona o správním soudu; takovým byl by teprve výrok ministerské rady.

(Usnesení ze dne 29. ledna 1925, č. 23.213.)

Není nezákonné, jestliže úřad v případě, kde nemá místo výjimka stanovená v § 2 zák. jazyk. vyzve stranu, aby předložila písemnosti úřadu podané v ověřeném překladě do jazyka státního.

(Nález ze dne 21. ledna 1924, č. 875.)

Účet, který předkládá strana soudu podle §§ 203 a 219 nesp. pat. jest podáním ve smyslu jazykového zákona.

(Nález ze dne 21. ledna 1924, č. 876.)

Jazykové právo, založené v předpisu § 2 zák. ze dne 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. má příslušník jazyka menšiny také ve sporech, jež náleží dle zákona ze dne 2. listopadu 1918 č. 4 sb. z. a n. do kompetence zemského civilního soudu.

(Nález ze dne 11. března 1924 č. 4150.)

Předpisu § 2 jaz. zák. vyhovuje písemné vyřízení úřadu jen tehdy, je-li i z vyhotovení v jazyku menšinovém zřejmý celý obsah vyřízení, čítaje v to i označení úřadu, který vyřízení vydává.

(Nález ze dne 10. května 1924 č. 13054.)

Za rozhodnutí ve věci jazykové dle § 7 zákona jazykového ze dne 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. nelze pokládati výrok správního úřadu jímž otázka jazyková jako taková nebyla ani věcně ani formálně vyřešena.

Nelze tedy vznést před nejvyšším správním soudem spor jazykový již tehdy, jestliže ministerstvo železnic rozhodující o žádosti za slevu jízdného a přepravného podané v jazyku menšinovém vyřídilo žádost tuto toliko v jazyku státním.

(Usnesení ze dne 19. května 1924 č. 9006.)

V jazykových sporech na území slovenském není rozhodnutí župního úřadu rozhodnutím konečným.

(Nález ze dne 13. června 1924 č. 11030.)

Na »úřadování« státních podniků § 2 jazykového zákona ze dne 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. se nevztahuje.

(Nález ze dne 16. září 1924 č. 15.755.)

Úřad není povinen vraceti k opravě, t. j. k podání v jazyku přípustném opravný prostředek sepsaný v jazyku dle ustanovení jazykového zákona nepřípustným a není tudíž proti zákonu, jest-li opravný prostředek takový bez meritorního projednání odmítne.

(Nález ze dne 8. října 1924 č. 17.427.)

Pro posouzení přípustnosti podání, učiněného u ministerstva vnitra v menšinovém jazyku jest rozhodným jazykové složení obyvatelstva s o u d n í h o okresu, třeba by i první rozhodnutí vyšlo od úřadu, jehož působnost se vztahuje na m e n š í obvod, než jest soudní okres.

(Nález ze dne 5. listopadu 1924, č. 19.079.)

Odmítne-li ministerstvo vnitřní ministerstva vyříditi podání strany proto, že není sepsáno v jazyce státním — československém, jest pro jazykovou stránku stížnosti podané na toto rozhodnutí k nejvyššímu správnímu soudu pro porušení jazykového práva rozhodnou jazyková kvalifikace soudního okresu sídla žalovaného ministerstva, i když věc, již se podání ono týkalo, vzešla v soudním okrese s kvalifikovanou menšinou jazykovou, jejíž stěžovatel jest.

Obec, která nařiká stížností na nejvyšší správní soud podanou porušení práva jazykového, vystupuje tu vždy ve vlastnosti strany.

(Usnesení ze dne 29. prosince 1924 č. 5063.)

V řízení dle § 4 zák. ze dne 12. srp. 1921 č. 354 sb. z. a n. jest po stránce jazykové směrdatný soudní okres bydliště osoby, o jejíž status jde, není-li tohoto důvodu příslušnosti rozhoduje (pražský) soudní okres.

(Nález ze dne 22. ledna 1923 č. 6606.)

Při podáních, která činí státní úředníci ve výslužbě jako strany v záležitostech svého služebního poměru, posuzovati jest přípustnost použití menšinového jazyka ve smyslu § 2 jazyk zákona podle soudního okresu, v němž podatel měl v aktivní službě naposledy své úřední sídlo.

(Usnesení ze dne 22. ledna 1923 č. 10.163.)

Okresní soud »Brno okolí« není povinen přijímati německá podání stran ani ve věcech vzešlých v některé z katastrálních obcí, jež byly zákonem ze dne 16. dubna 1919 č. 213 sb. z. a n. se zemským hlavním městem Brnem sloučeny.

(Nález ze dne 22. ledna 1923 č. 11.066.)

Dle § 2 jaz. zák. jsou i cizí státní příslušníci účastní menšinového práva jazykového, jsou-li přípustného menšinového jazyka.

(Nález ze dne 14. února 1923 č. 2607.)

Není porušením § 2 jazykového zákona ze dne 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. jest-li že finanční prokuratura, zastupující stát v soukromoprávním sporu s příslušníkem jazyka minoritního, činí podání na soud toliko v jazyce státním.

(Nález ze dne 23. února 1923 č. 3187.)

Zemskému správnímu výboru nepřísluší ani jako řádné instance ani jako dohledacímu orgánu nad podřízenými autonomními úřady právo rozhodovati o stížnostech podaných do porušení práv jazykových, spatřovaného v postupu okresní správní komise.

K rozhodování těchto sporů jsou dle § 7 zák. ze dne 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. výlučně političtí úřadové jako dohlédací státní úřady povolány.

(Nález z 10. října 1923 č. 14.945.)

Z ustanovení § 8 odst. 2. jazykového zákona nemůže strana odvozovati právní nárok, aby úřad přes to, že nejsou dány podmínky § 2 odst. 2. přijímal a vyřizoval podání v jazyce jiném než státním.

(Nález ze dne 28. prosince 1923 č. 21.570.)

Pro používání jazyka ve stížnosti na nejvyšší správní soud rozhoduje jazyková kvalifikace obyvatelstva soudního okresu, ve kterém tento spor jazykový vzešel.

(Usnesení ze dne 5. dubna 1922 č. 4574.)

Soudním okresem po rozumu § 2 zák. z 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. rozuměti jest obvod okresního soudu, nikoli obvod sborového soudu, před nimž se spor v I. instanci projednával a jest lhostejno, zda obvod tohoto sborového soudu tvoří také soudní okresy s kvalifikovanou národní menšinou.

(Nález ze dne 27. dubna 1922 č. 5179.)

Presidium nejvyššího soudu v Brně není poslední instancí ve věcech jazykových u nejvyššího soudu vzešlých.

(Usnesení ze dne 11. září 1922 č. 10.845.)

Právo na užití menšinového jazyka je ryze osobním oprávněním příslušníka tohoto jazyka. Advokát, činí-li jako právní zástupce neb obhájce za něho podání, jedná jenom jeho jmé-

nem a dlužno tedy o otázku přípustnosti použití jazyka menšinového posuzovati i tu dle osoby zastoupené ho.

(Nález ze dne 29. března 1921 č. 13.297.)

Dle § 2 jazykového zákona jsou i cizí státní příslušníci účastní menšinového práva jazykového, jsou-li příslušníky přípustného menšinového jazyka. Retorse proti příslušníkům cizího státu může se použiti jen na základě všeobecné normy pro všechny úřady a soudy státu závazné.

(Nález ze dne 5. října 1921 č. 12.285.)

Advokát zastupující cizince při ústním jednání před nejvyšším správním soudem, podléhá po stránce jazykové stejným obmezením jako strana sama.

(Usnesení ze dne 11. února 1920 č. 1042.)

Právo na ochranu menšinovou v ohledu jazykovém mají i osoby právnické, tedy též okresní školní rada, pokud vystupuje jako strana k obhájení svých práv.

(Usnesení ze dne 26. června 1919 č. 2334.)

r. k.

Zásadní rozhodnutí nejvyššího správního soudu ve věcech poplatků převodních (hlavně nemovitostních).

Koupí-li obec »k účelům obytným v akci za účelem řešení bytové nouze« dům, který dosud nesloužil k obývání, přísluší jí při tom osobní osvobození od poplatků ve smyslu pol. 44/75 lit. b) popl. zákona.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 11.790.)

Pro otázku osobního osvobození obce od převodního poplatku z koupě domu podle saz. pol. 44/75 lit. b) p. z. jest rozhodným onen **určitý úkol**, jehož plnění obec v době uzavření kupní smlouvy sledovala (nouzové ubytování); změna v určení koupeného domu později nastalá (pro účely vodárny) jest pro otázku tu bez významu.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 12.307/26.)

Bylo-li konečné rozhodnutí o převodním poplatku, vydané na rekurs prodávajícího, ale adresované také kupujícímu, jemuž se tím uložila nově poplatková povinnost, doručeno prodávajícímu, tím však předáno kupujícímu a jím převzato, nastalo tím doručení náhradní a jest kupující oprávněn, stěžovati si k nejvyššímu správnímu soudu.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 11.790.)

Osvobození od převodních poplatků z převodu novostaveb ve smyslu § 38, odst. 2. zák. č. 100/1921 sb. z. a n. nevyžaduje, aby pro dotyčnou novostavbu byla povolena finanční podpora státu podle tohoto zákona.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 11.790.)

Prodej obecních stavebních pozemků stavebnímu družstvu ke stavbě činžovních domů není osvobozen od převodního poplatku ve smyslu saz. pol. 20/102 lit. f), popl. zákona.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 9198.)

Nemá-li úřad po ruce ani inventury (bilance) všemi společníky podepsané (čl. 91. obch. z.) nebo aspoň všemi společníky za správnou uznané, ani jiného závazného prohlášení společenské firmy o nabytí (přínosu) nemovitého jmění, patřícího společníkům, nelze předepsati z hodnoty těchto nemovitostí poplatek imobilární dle pozn. 4. k saz. pol. 91/55, neprokázal-li úřad, že nemovitosti ty byly do společnosti vneseny.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 8695.)

Vymění-li si jeden z prodávajících spoluvlastníků v kupní smlouvě o nemovitost od kupujícího zvláštní příspěvek k úhradě útrat, které prý mu včasným vyklizením prodaného objektu vzniknou, jde o vedlejší plnění podle § 50 popl. zákona o pozn. 1. k saz. pol. 95/65.

(Nález ze dne 3. března 1927 č. 4064.)

Vymínila-li si obec, prodávajíc stavební pozemky, od kupujícího vedle kupní ceny ještě příspěvky na zřízení cest, kanalisace a pod. (§ 26 zák. č. 329/21) jest zde právní domněnka, že příspěvky ty nejsou částí kupní ceny.

Protidůkaz musí vésti úřad.

(Nález ze dne 5. února 1927 č. 2281.)

Okolnost, že v době převodu hospodářské usedlosti byly již skončeny určité sezonní práce, ku kterým sloužily jisté předměty (stroje, koně a pod.) současně převedené a ke stálému hospodářství určené, a že se tedy předmětů těch v době převodu fakticky k hospodaření neužívalo, neodmítá předmětům těm povahy příslušenství.

(Nález ze dne 20. října 1926 č. 22.854.)

Domáhá-li se nabyvatel polovice rolnické usedlosti v Čechách zděděné společně s bratrem a jemu společně s ním odevzdané pro toto převzetí výhody § 7 zákona č. 74/1901 uváděje, že toto převzetí celé usedlosti již před odevzdáním pozůstalosti bylo vyhrazeno, jest vadou řízení, nebyla-li správnost tohoto tvrzení vyšetřena. (§ 5 zák. ze 7. srpna 1908 č. 68 z. z. pro Čechy.)

(Nález ze dne 19. června 1926 č. 13.029.)

Práva patentní a práva na ochranu vzorků nejsou příslušenstvím nemovitostí.

(Nález ze dne 19. června 1926 č. 12.929.)

Úplata za přenechání práva užívání dosavadního zevnějšího označení podniku (46 živ. řadu) nepodléhá poplatku nemovitostnímu.

(Nález ze dne 15. května 1926 č. 7.963.)

Poplatkové osvobození dle § 36 odst. 2. zákona ze dne 25. ledna 1923 č. 35 sb. z. a n. vztahuje se toliko na převody domů, jejichž stavba byla dokončena ve smyslu § 11 odst. 3. prov. nař. ze dne 19. července 1923 č. 160 sb. z. a n.

(Nález ze dne 21. května 1926 č. 10.298/26.)

Osvobození od převodních poplatků a převodů novostaveb ve smyslu § 36 odst. 2. zákona č. 45/22 nevyžaduje, aby pro dotýčnou novostavbu byla povolena finanční podpora státu podle tohoto zákona.

(Nález ze dne 16. dubna 1926 č. 1504.)

Přenášeli-li se váreční právo pravovárečného měšťanstva v Žatci současně s domem, se kterým je dočasně spojeno, dlužno jeho cenu vzít do základu poplatku immobilárního.

(Nález ze dne 17. listopadu 1924 č. 22.562.)

Převod práva várečného v Žatci bez současného převodu domu, na němž dosud vázlo, nepodléhá poplatku nemovitostnímu.

(Nález ze dne 6. října 1924 č. 16.163.)

Za platnosti zák. č. 108/21 Sb. z. a n. nelze nabýti titulu vlastnictví zabraného nemovitého majetku bez schválení dotýčné smlouvy státním pozemkovým úřadem.

(Nález ze dne 19. března 1926 č. 5555.)

Ustanovení poznámky 4. k sazbě prováděcího nařízení č. 111/22 dle něhož manželka zůstavitelova, prokáže-li nemojetnost, platí při nápadech nepřevyšujících cenu 10.000 kor. čs. polovici dědické daně, odporuje zákonu (poznámce 5. k sazbě) č. 337/21, který stanoví, že snížení daně nastává při nápadech, převyšujících cenu 10.000 Kč.

(Nález ze dne 3. února 1926 č. 15.769.)

Jest-li že kupující v kupní smlouvě o nemovitosti vezme na vědomí, že prodávající daroval určitý lesní porost osobě třetí, připočítá se hodnota tohoto porostu k ujednané platbě jako vedlejší plnění.

(Nález ze dne 17. března 1925 č. 2142.)

Pro výměru poplatku ze smlouvy o prodeji církevního (obročního, řádového) jmění jest rozhodným den schválení smlouvy příslušnými státními a církevními úřady.

(Nález ze dne 10. března 1925 č. 4794.)

Postoupila-li dědička do dvou let po nápadu dědickém a před vydáním odevzdací listiny pozůstalostní polovičku reality, nelze z důvodu, že již před dědickým nápadem byla vlastníci druhého polovičky téže reality, omeziti vrácení nemovitostního dědického poplatku (§ 39 cis. nař. z 15. září 1915 č. 278 ř. z.) na polovici tohoto poplatku.

(Nález ze dne 19. února 1925 č. 20.772.)

Ustanovení § 5 zákona z 12. srpna 1921 č. 337 Sb. z. a n. dlužno použiti i, jde-li o převzetí nemovitostí na základě dědického narovnání, jest-li že by při normální, dle tohoto zákonného ustanovení neredukované sazbě poplatku immobilárního bylo podle § 14 odst. 4. cis. nařízení č. 278/1915 ř. z. dědické poplatky vyměřiti podle skutečného přikázání pozůstalosti po dědickém narovnání.

(Nález ze dne 23. ledna 1925 č. 1377.)

Při vyměření procentuálního poplatku z prodeje rolnické živnosti nelze ke kupní ceně připočítati i cenu živého a mrtvého inventáře, když dle obsahu smlouvy inventář ten byl výslovně z prodeje vyloučen, prodáváč živnosti si k němu právo vlastnické vyhradil a hospodaří pak dále s inventářem tím na prodané živnosti jako její pachtýř.

(Nález ze dne 23. května 1921 č. 10.122.)

Platnost smlouvy o prodeji nemovitosti, náležející do pozůstalosti neodevzdané, nastane teprve schválením pozůstalostního soudu a podléhá proto smlouva poplatku dle předpisů platných v době schválení.

(Nález ze dne 5. února 1924 č. 1874.)

Osobní osvobození obce dle sazeb. pol. 44/75 lit. b) popl. zákona pro právní jednání, jímž koupila elektrárnu a plynárnu pro veřejné a pro soukromé osvětlování, vztahuje se na celý převodní poplatek, byla-li obec nucena koupiti tyto podniky v celku, aby mohla dosíci účele veřejného osvětlování.

(Nález ze dne 4. září 1923 č. 15.011.)

O ceně zvláštní obliby na straně kupujícího lze mluvit i tenkrát, když jest kupující osobou právnickou.

(Nález ze dne 23. května 1923 č. 8566.)

Vydá-li žalovaný úřad po podané stížnosti další rozhodnutí, jímž ale naříkané rozhodnutí odvoláno nebylo, nemůže nejvyšší správní soud k tomuto novému výroku hleděti ve směru § 44 z. o. s. s.

(Nález ze dne 20. prosince 1922 č. 19.447.)

Není vedlejší plněním ve smyslu § 50 popl. z. resp. saz. položky č. 95/65 A lit. pozn. 1., když jest smlouvou o kácení lesa uloženo kupci lesa na stojato, aby udržoval řádné cesty a vodní odtoky.

(Nález ze dne 3. února 1922 č. 1124.)

Převede-li na sebe jednotným právním jednáním několik osob nemovitostí, několika osobám spoluvlastnický náležející, opět do knihovního spoluvlastnictví, jest poplatek vyměřiti podle § 2 lit. h) odst. 2. vládního nařízení ze dne 24. června 1920 č. 403 sb. z. a n. z úhrnné kupní ceny a nikoli dle § 2 h) odst. 3. téhož nařízení z ceny jednotlivých podílů.

(Nález ze dne 18. května 1922 č. 6101.)

Koupí-li manžel svým jménem nemovitost a dodatečně prohlásí, že polovici reality koupil pro manželku, nepředloží však plnou moc kvalifikovanou dle č. 6 lit. c) připomínek k poplatkové sazbě, je tu právní domněnka, že nastal převod jmění s něho na manželku.

(Nález ze dne 9. listopadu 1922 č. 16.705.)

Převzme-li jeden spoluvlastník nemovitosti, jejíž hodnota jest dluhy vyčerpána, podily ostatních spoluvlastníků za dluhy, podléhá právní jednání poplatku nemovitostnímu z druhé ceny podílů převzatých.

(Za platnosti § 7 zák. ze 7. ledna 1920 č. 31. sb. z. a n.)

(Nález ze dne 9. listopadu 1922 č. 16.658.)

Vysloví-li enuciát rozsudku o žalobě určovací provedeném řízení kontradiktorním, že ke smlouvě kupní nedošlo, nemůže finanční úřad z důvodů roz-

sudku, jež jsou v přímém rozporu s jeho enunciatem, dospěti právem k závěru, že jde o poplatné právní jednání.

(Nález ze dne 2. prosince 1922 č. 4540.)

Z okolnosti, že složil kupující při ústní kupní smlouvě určitý peníz jako závdavek neb na účet kupní ceny a že mu prodávající tuto částku vrátili a soudním smírem se zavázali k náhradě škody, nelze ještě dovozovati, že došlo k platné kupní smlouvě, když bylo zjištěno, že táž nemovitost byla před tím prodána osobě jiné.

(Nález ze dne 12. ledna 1922 č. 402.)

V tuzemsku zřízená listina o koupi nemovitosti v cizozemsku ležící podléhá poplatku dle stupnice II.

(Nález ze dne 16. února 1923 č. 7984.)

Ve smyslu § 21 odst. 1. cís. nař. z 15. IX. 1915 č. 278 ř. z. platí se dědický poplatek z hodnoty obohacení nastalého zánikem služebnosti i tehdy, když poplatek za převod zatížené věci (muta proprietas) byl hned při nápadu zaplacen — stává tedy povinnost ohlašovací dle § 41.

(Nález ze dne 3. března 1923 č. 3716.)

Prohlásila-li kupující banka v tržové smlouvě, že jí uzavírá s úmyslem, že nemovitosti přenešou na tvořící se třetí společnosti, dá pro sebe vložiti vlastnické právo do knih pozemkových a ve zvláštním vkladním prohlášení svolí ku převodu vlastnického práva na mezitím utvořenou akciovou společnost, jde o dva poplatné převody majetkové.

(Nález ze dne 8. března 1923 č. 11.576.)

Finanční úřad není oprávněn vzíti za podklad vyměření poplatku převodního při koupi dědického podílu beze všeho místo odhadní ceny zjištění soudním odhadem v řízení pozůstalostním, poměrnou část vyšší ceny, za kterou později kupující nabyl ostatních podílů.

(Nález ze dne 23. října 1919 č. 169.)

Kartelní práva postoupená při prodeji cukrovaru (tovární reality) nelze pokládati za práva spojená s držbou nemovitostí ve smyslu § 298 obč. zák. a nelze proto jich cenu podrobiti poplatku nemovitostnímu.

(Nález ze dne 9. září 1921 č. 11.199.)

Stroje, umístěné v prádelně, koupené k jejímu dalšímu provozování, jsou příslušenstvím budovy, bez ohledu na to, zda jí použití lze také k jinému průmyslovému účelu.

(Nález ze dne 29. ledna 1921 č. 941.)

Vodní práva, neobmezená dle povolení ve smyslu § 26 zák. ze dne 28. srpna 1870 č. 71 z. z. pro Čechy výslovně na určitou osobu, jsou příslušenstvím podniku nebo nemovitosti.

(Nález ze dne 4. června 1921 č. 7039.)

r. k.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Právoplatnost schváleného vyrovnání nastává uplynutím rekursní (14 dnů) lhůty ode dne, kdy vyvěšeno bylo schvalovací usnesení na soudní desce. To platí ohledně všech účastníků bez ohledu na to, bylo-li jim a kdy usnesení to doručeno.

To platí i pro počítání lhůty stanovené dlužníku pro splatnost vyrovnacích kvót, třeba věřiteli unesení schvalovací bylo doručeno později.

Následky opožděného placení kvoty nastanou, třeba dlužník ocitl se v prodlení jen z omylu.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 2. března 1927 Rv I 1577/26.)

Žalobu vyrovnacího dlužníka podanou proti věřiteli, jenž pro nezaplacení vyrovnáním stanovené kvoty včas vedl exekuci pro celou původní pohledávku, jež obživila dle čl. III. novely č. 99 sb. z. a n. na zrušení exekuce zamítly všechny tři stolice soudní.

Důvody nejvyššího soudu: Dovolání míní, že zavázal-li se žalobce ve vyrovnání svým věřitelům zaplatiti kvotu v určité lhůtě po právoplatnosti potvrzení vyrovnání, mohl by se ocitnouti v prodlení teprve tehdy, kdy rekursní lhůta proti potvrzujícímu usnesení uplynula v š e m súčasťněným a věřitelům, jimž toto usnesení bylo doručeno, tedy od nejposlednějšího doručení.

Dovolatel jest však na omylu, protože si nesprávně vykládá ustanovení § 174 odst. 2. konk. ř., že je-li vedle veřejných oznámení předepsáno též zvláštní doručení, nastávají účinky doručení již veřejnou vyhláškou, i když doručení se nestalo, neznamená to nic jiného než, že vyrovnání stává se právoplatným již uplynutím lhůty k opravným prostředkům ode dne uveřejnění potvrzení vyrovnání na desce vyrovnacího soudu bez ohledu na to, zda jednotlivá doručení všem věřitelům a účastníkům se stala a kdy se stala, protože jednotlivá doručení (jako náhradní) nemají právního významu. Účelem předpisu § 174 odst. 2. konk. ř. jest stanovení jednotné doby pro všechny věřitele a účastníky vyrovnacího řízení, jak co se týče lhůty pro opravné prostředky tak i pro účinky právoplatnosti usnesení vyrovnacího soudu.

V dovolání se dále zastává názor, že takové účinky nastávají jen proti dlužníkům, kteří úmyslně neb z hrubé nedbalosti jsou s placením v prodlení, kdežto žalobce opozdil se z omluvitelného omylu. Zákon však naprosto nerozeznává mezi příčinami, které vedly k nedodržení lhůty pro splacení vyrovnací kvoty. Proto nebylo zapotřebí zjišťovati, kdy uplynula lhůta rekursní pro všechny ty, jimž usnesení o potvrzení vyrovnání bylo doručeno.

-r.

Připojili Státní pozemkový úřad ke svému souhlasu s dohodou účastníků zrušeného reálného svěřenství z á b o r u podléhajícího nějaké výhrady zakládající se na zákonu z á b o r o v é m, nepřekáží to svěřenskému soudu, aby dohodu tu schválil a jest to věcí účastníků samotných, aby se buď výhradám podrobili aneb vymohli si upuštění od nich na pozemkovém úřadě.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně z 2. února 1927 R I 38/27.)

Bývalý držitel reálného svěřenství stěžoval si do usnesení svěřenského soudu, jimž dohoda čekatelů přes to, že Státní pozemkový úřad připojil ku schválení svému určité výhrady, dohodu předce schválil.

Rekurs zůstal bez úspěchu. Odůvodnění druhé stolice:

Při schválení dohody musí se svěřenský soud řídití jedině předpisy zákona o zrušení svěřenství a shledá-li, že dohoda předložená tomuto zákonu vyhovuje, nemá příčiny, aby ji neschválil. K dohodě, která se týká zabraného majetku, jest dle § 13 zák. o zrušení svěřenství potřebí souhlasu státního pozemkového úřadu, jemuž dlužno všechna usnesení doručiti. Proto vyžádal si soud souhlas ten. St. poz. úřad k dohodě zásadně svolil, vyhradiv si podmínky, které netýkají se zrušení svěřenství, nýbrž zakládají se na zákonu z á b o r o v é m, pak ovšem nemá svěřenský soud žádné moci, aby St. poz. úřad přiměl k tomu, by podmínky své změnil, nýbrž jest to věcí držitele svěřenství, aby změnu jich si vymohl.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl. Odůvodnění:

Uplatňovanou nezákonnost dovozuje stěžovatel z toho, že prý schválení dohody stalo se předčasně. Rekurent neuvádí, kterému zákonnému předpisu schválení dohody odporuje. Z obecného předpisu § 13 zák. o zrušení svěřenství č. 179/1924 sb. z. a n. nelze dovoditi správnost jeho názoru, neboť podle něho nesmí svěřenský soud rozhodnouti bez souhlasu státního pozemkového úřadu, nelze však říci naopak, že by svěřenský soud, jakmile pozemkový úřad s dohodou souhlasí, mohl rozeznávaní, zda se tak děje bezpodmínečně nebo s výhradami, s nimiž účastníci dohody po případě někteří z nich nebudou snad souhlasiti. Svěřenský soud může uvažovati jedině o tom, zda dohoda byla předložena ve lhůtě § 2 odst. 4., zda sjednána byla mezi osobami uvedenými v odst. 3. a zda nepřičí se účelu zákona, konečně zda státní pozemkový úřad s ní souhlasí. Jsou-li splněny tyto podmínky, nezbyvá mu, než by dohodu schválil, ježto úprava poměru uvolněného svěřenství dohodou je podle § 2 odst. 1. právem osob tam vyčtených. Co do výhrad připojených pozemkovým úřadem k schvalovací dolozce, nezbyvá, než by účastníci dohody, t. j. ti, kteří s výhradami nesouhlasí, buď se jim podrobili anebo vymohli si změnu

nebo zrušení. Nelze jim však přiznati další právo, by dohodu znova upravili podle schvalovací doložky po případě od ní upustili vůbec, a není příčiny, by svěrenský soud sečkal, jak se účastníci zachovají k schvalovací doložce St. poz. úřadu.

Soud ten, přezkoumávaje dohodu předloženou mu účastníky, musí míti nutně za to, že vzhledem k § 13 zák. č. 179/1924 byla sjednána s výhradou, že bude schválena St. poz. úřadem. Jakmile se tak stalo, musí dohodu, odpovídá-li zákonným předpisům, schváliti bez ohledu na výhrady, na něž je vázán souhlas pozemkového úřadu. Schválením tím není rozhodnuto o oprávněnosti žádné z výhrad připojených St. poz. úřadem k jeho schvalovací doložce, jak již rekursní soud správně dovodil, a nelze proto v něm shledati schválení výhrad těch, o jejich platnosti a závaznosti nemohou v tomto řízení soudy ani uvažovati, nejspíše příslušné k rozhodování o nich.

Schválení dohody svěrenským soudem neodporuje tudíž zákonu, a není důvodem podle § 16 pat. o nesp. říz. -r.

Ježto oddělovací práva věřitelova zůstávají řízením vyrovnávacím nedotčena, jest vyrovnací věřitel, jenž uplatnil své oddělovací právo až po skončeném vyrovnacím řízení, oprávněn zúčtovat to, co z výtěžku tohoto svého oddělovacího práva obdržel, na onu část své pohledávky, která vybývá nad schválenou kvotou, takže rukojmí, jenž se za vyrovnací kvotu zaručil, není závazku svého sprostěn, třeba věřitel obdržel z výtěžku toho již tolik, co obnáší kvota, za niž převzat závazek rukojemský.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 25. února 1927. Rv I. 1833/26.)

Vyrovnávací dlužník, který dluhoval bance B 250.000 Kč zajištěných na jeho nemovitostech, vyrovnal se se svými věřiteli na 80%, za kterouž kvotu zaručil se věřitelstvu jako rukojmí A. Když dlužník neplatil, žalovala banka dlužníka na celý obnos 250.000 Kč a rukojmího A jen na kvotu 80% tedy na částku 200.000 Kč vydobývši rozsudek příznivý vedla napřed exekuci na dlužníka na nemovitosti, na nichž měla pohledávku již před zahájením vyrovnacího řízení zjištěnu a obdržela z výtěžku jich uplacenou 200.000 Kč. Pro zbytek 50.000 Kč vedla pak exekuci proti rukojmím Aovi. Ten podal žalobu proti bance na nepřipustnost a zrušení exekuce. V prvé stolici bylo žalobě vyhověno. Důvody: Žalobce A. zavázal se jako rukojmí a plátce jen za vyrovnací kvotu 80%. Třeba tedy ručil A jako rukojmí a plátce solidárně s původním dlužníkem, neručil přece za víc, než za 80% původního dluhu tedy jen za 200.000 Kč a nikoli za celý původní dluh. I když dlužník vyrovnací kvoty neplnil, takže pro neplnění obživla celá jeho původní pohledávka, ztratil sice, ale jen dlužník, výhodu z vyrovnání proň plynoucí nikoli však rukojmí, jehož závazek nemohl se rozšířiti na dalších 20%, když takový závazek nepřijal. Placení, třeba ze zástavy dlužníkem dané dělo se na celou pohledávku a nikoli snad jen na onu část její, na kterou se závazek rukojemský nevztahoval.

Soud odvolací k odvolání žalované banky rozsudek první stolice změnil a žalobu zamítl. Důvody: Žalované příslušelo v čase vyrovnání pro její pohledávku oddělovací právo a to zůstalo vyrovnáním nedotčeno, (§§ 11 a 46 vyr. ř.). Z toho nesporně plyne, že věřitel oddělovací může vzhledem ke svému oddělovacímu právu býti uspokojen úplně, aniž by v tom bylo lze spatřovati poskytnutí nějaké výhody ve smyslu § 47 vyr. ř. Oddělovací věřitel může v plném rozsahu uplatniti proti dlužníku své nároky, proto dlužno oddělovací právo, pokud nebylo

za vyrovnávacího řízení realizováno, ponechati při výpočtu vyrovnací kvoty nepovšimnuto. V daném případě nastala realizace jeho až po skončeném vyrovnání, přísluší tedy bance kvota z celé v čase vyrovnání nezapravené a přihlášené pohledávky. Poněvadž pak schodek 50.000 Kč, jenž se na rukojmím vymáhá, nedosahuje 80% kvotu, jest tu povinnost žalobcova, jež podle svého rukojemského závazku zaplatiti.

Nejvyšší soud dovolání nevyhověl. Důvody:

Již ve svém rozhodnutí č. 5310 sbírky nejv. soudu vyslovil a obšírněji odůvodnil Nejvyšší soud ve zcela obdobném případě právní zásadu, že provedl-li oddělovací věřitel realizaci svých oddělovacích práv před skončením vyrovnávacího řízení, je kvotu vypočísti ze zbytku pohledávky pro odečtení výtěžku oddělovacích práv, jinak však však, zpeněžil-li totiž svá oddělovací práva po skončeném vyrovnacím řízení, je oprávněn, žádati vyrovnací kvotu z celé v čase vyrovnání nezapravené pohledávky a že nelze při tom míti zřetel na realizaci provedenou po skončení vyrovnacího řízení. Správně odvolací soud přihlíží k ustanovení §§ 11 a 46 vyr. ř., podle nichž nejsou dotčena práva na oddělené uspokojení zahájením vyrovnacího řízení (§ 11), pokud se tkne, nejsou nároky oddělených věřitelů vyrovnáním dotčeny (§ 46). Ustanovení ta mají jednak formální význam, že oddělovací práva mohou býti uplatňována bez ohledu na zahájené vyrovnací řízení, jednak vyslovují zásadu hmotného práva, že oddělovací věřitel může z věci, která je předmětem oddělovacího práva, dosíci zaplacení i celé své pohledávky a nejen kvoty vyrovnací. Když tomu tak, zavazuje se vyrovnací rukojmí všem tedy i odděleným věřitelům k zaplacení jisté, kvotou stanovené částky celého jejich pohledávání bez ohledu k jejich případným právům odděleným. Nemůže proto dodatečně, dojde-li oddělný věřitel částečného zaplacení v oddělného práva, z toho kořistiti a prohlásiti se za zavázaného toliko do částky, zbývající ještě z ujednané kvoty po srážce výtěžku za zpeněžená oddělná práva. Naopak k tomu, co věřitel takto utržil, nemůže hleděti, nýbrž musí na věřitelovu pohledávku až do jejího úplného zaplacení dopláceti, pokud postačuje kvota, kterou přislíbil. Právo oddělného věřitele, jenž oddělné právo v čase vyrovnání ještě nezpeněžil, na kvotu z celého pohledávání nepopírá ani dovolání. Bylo by nedůsledné, oduznati mu totéž právo proto, že zpeněžil oddělné právo až po vyrovnání. Okolnost, že tak může dojíti zaplacení své pohledávky jak z oddělného práva tak i z vyrovnací kvoty, jest výhoda, jež je následkem jeho obchodní obezřetnosti neb nahodilého střetnutí okolností jemu příznivých, přichází proto jen jemu k dobru a nemůže se proto zvrátiti ve výhodu dlužníka neb rukojmí, zavázavších se k zaplacení kvoty bez ohledu na oddělná práva, tudíž také bez ohledu na výhody, které věřitel jimi získá nad přislíbenou kvotu, ovšem vždy jen do úplného zaplacení celého jeho požadavku. Zpeněžením oddělného práva zaniká vymáhaný dluh sice z části, odpovídající tomuto výtěžku, ale zaniká tím především ona jeho část, jež kvotou není kryta, neboť vyrovnání bylo ujednáno bez ohledu na oddělné právo a to zůstává jím nedotčeno, není proto věřitel povinen jeho výtěžek účtovat na kvotu. Pokud tedy výtěžek ten nepřevyšuje rozdíl mezi celou pohledávkou a kvotou, nemá částečný zánik pohledávky pro dlužníka neb rukojmí významu. Ti zaplatí jen kvotu a nedošel-li věřitel z oddělného práva úplného krytí, zůstává oddělným právem nekrytá částka nad kvotu neuhrazena. Převyšuje-li však částka, docílená zpeněžením oddělného práva rozdíl mezi celou pohledávkou a kvotou, pak ovšem zaniká jeho pohledávka, i pokud je kvotou kryta do oné části, o níž výtěžek oddělného práva převyšuje tento rozdíl. Věřitel po té nemůže již žádati plnou kvotu. -r.